

KÖNNYŰ KERESZTÉNYSÉG NEHÉZ KERESZTÉNYSÉG?

VI. Pál pápa beszéde az 1973.júl.25-i általános kihallgatáson

Egy előzetes megjegyzéssel tartozunk ehhez a beszédhez, mint a többihez is a Szentév meghirdetése óta: Az a vágyunk, hogy megadjuk Isten Népének a vallásos élet tudatos és izmos teljességét, amely megvalósítja a Zsinat célozta lelki és erkölcsi megújulást. Azt kérdezzük tehát magunktól: lehetséges-e a mai időkben a hiteles, erős, boldog keresztény élet, olyan élet, amely összhangba tudja hozni az Evangéliumhoz való hűséget a modern világban való részvétellel? Feleletünk: igen, lehetséges, vagy jobban mondva: kell, hogy lehetséges legyen. És ezt a kötelességet hangoztatva élénk táru az a drámai program, amelynek teljesítésére ebben a történelmi pillanatban az Egyház minden gyermeke és maga az egész Egyház hivatott: katolikusoknak kell lennünk, e minősítés legteljesebb értelmében, nem valami formális, külsőséges, korunk nyelve iránt érzéketlen integrizmushoz ragaszkodva, hanem egy szerves és élő hagyomány erejében, amely elkötelezettségét és szellemét továbbárasztja a mai nemzedékbe.

Más alkalommal beszéltünk a boldog kereszténységről. Mert valóban ez a keresztény hivatás isteni terve; ebben a tervben Isten végtelen szeretete bontakozik ki az ember iránt, és Ő azt akarja, hogy terve megvalósuljon. Kérdezzük meg hát magunktól: ugyanilyen könnyű-e ennek a boldogító tervnek a keresztülvitele? Van-e könnyű kereszténység? Ez kritikus pont, mert a kérdésre nincs egyértelmű felelet. Jól meg kell gondolnunk a dolgot, el kell ismernünk a kérdés bonyolult voltát. Ezt felelhetjük: Egy bizonyos szempontból, a döntő, az abszolút szempontból igenis könnyű kereszténynek lenni, hűséges és hiteles kereszténynek, ha őszintén és nagylelkűen beállunk a keresztény élet rendszerének egészébe. Hiszen nem lehetne ez az élet igazán boldog, ha nem lenne egyben könnyű is, vagyis ha nem állna arányban lényünk, szívünk mélységes vágyaival, valamint erőinkkel, akármennyire gyengének, állhatatlannak, egy eredendő betegségtől sebzettnek tudjuk is őket, akármennyire tisztában vagyunk is azzal, hogy önmaguktól képtelenek elérni az igazi kereszténységtől kitzőtt természetfölötti célokat (vö. Jn 15,5; 2Kor 3,5).

De jegyezzük meg — mintegy elővételezve gondolatmenetünk végső következtetéseit —, hogy akik életállapotuk körülményei szerint tökéletes hűségre törekszenek a keresztény hivatáshoz, azoknak sikerül is megvalósítani ezt, sőt örömük telik abban az erőfeszítésben, amelyet ez a hűség megkövetel. Sikerük aránylag könnyű. Ez a keresztény élet egyik csodája; az

Evangélium igazi követői megtapasztalják. Azok viszont, akik a keresztény élethez való hűség kárára a könnyebbséget keresik, nehéznek, unalmasnak érzik ezt az életet, és követelését szinte természetellenesnek találják. Acélos bátorság és szeretetteljes önátadás szükséges ahhoz, hogy a keresztény megtapasztalja magában az Úr szavának teljességét: „az én igám édes és az én terhem könnyű” (Mt 11,30). Akkor nemcsak a lélektani törvény következtében (ez a törvény arra tanít, hogy semmi sem nehéz annak, aki szeret), hanem mindenkifölött az isteni kegyelem csodálatos és titokzatos segítő beavatkozása folytán élvezzük majd energiánk megsokszorozódását, és valóban átéljük, hogy könnyű Krisztust követni (vö. Jn 14,18; 2Kor 12,9; 1Kor 15,10 stb.). Újra át kell elmélnünk a kegyelemről szóló teológiai tanítást, ha tisztában akarunk lenni azzal: micsoda kimeríthetetlen, közvetlenül rendelkezésre álló lehetőségeink vannak arra a nagy kísérletre, amely szándékunkban áll. Mi ez? Az igazi, zsinatutáni kereszténység megújulása korunkban. Az a buzdítás hangzik felénk, hogy ne féljünk (vö. Mt 10,28; Lk 12,52); szabad mernünk, kell mernünk.

Ezt a bízó és optimista látást nem hazudtolja meg a keresztény életnek egy másik, másféle szemlélete, amely megmutatja nekünk, hogy a keresztény élet egyben tele van nehézségekkel. Legyünk realisták: a keresztény élet, ha hitelesen akarjuk élni, nehéz dolog. Aki megpróbálná tagadni vagy pedig indokolatlanul megszüntetni ezt a nehéz oldalát, az eltorzítaná és talán el is árulná magának a keresztény életnek a hitelességét. Manapság teljes fejlődésben van, elméleti és gyakorlati síkon egyaránt, ez a kísérlet, hogy ti. a keresztény életét könnyűvé, kényelmessé, erőfeszítés nélkülivé tegyék.

Fontos, hogy ezen a ponton is világosan lássunk. Minden lehető meg kell tennünk, hogy megőrizzük a keresztény hitvallás sajátos szabadságát és örömét. Nem szabad súlyos és felesleges törvényekkel nehezítenünk (vö. Mt 23,4). Önmagunkba és másokba bele kell öntenünk az igaz, tiszta, helyes, szent, szeretetreméltó, tisztességes, magasztos dolgok iránti kedvet, mint Szent Pál tanítja (vö. Fil 4,8), és a kedvvel együtt azt a könnyedséget, amellyel magatartásunkba is belevisszük mindezt. De éppen ezért meg kell lennie bennünk az abszolútum iránti érzéknek, hiszen ez az abszolút elem elejétől végig átjárja a katolikus vallási felfogást. Abszolút az igazságban: „igen-igen, nem-nem”, mondja az Evangélium (Mt 5,37; vö. Jak 5,12; 2Kor 1,17), nem engedi meg a kétellyel való szándékos kacérkodást vagy a szélséyeinktől függő pluralizmus csalóka kényelmét; abszolút az erkölcs terén: az erkölcs nem tekinthet el az Istentől az emberbe oltott élettörvények követelményeitől (vö. Mt 5,17, és az egész hegybeszédet; Róm 2,14); abszolút a megváltás művében, amely megkívánja tőlünk, hogy életünkben megvalósítsuk a szeretet legfőbb törvényét, ennek minden következményével: engedelmesség, teljes odaadás, engesztelés, áldozat (vö. Mt 22,36; Jn 12,24; 13,34, stb.). Ez a lényeges hűség Krisztushoz és keresztjéhez adja meg a

keresztény életnek a hitelesség bélyegét; néha az előre nem látott és kockázatos kaland (vö. 2Kor 11,26), sőt a hősiesség jellegét ölti; az egyháztörténelem számtalan nagyszerű példáját nyújtja ennek a vértanúknak, a szenteknek, az igazi híveknek.

Igen, a keresztény élet nehéz, mert logikus, mert hűséges, mert bátor, mert harcos, mert nagy.

Engedje az Úr, hogy így értsük és így éljük — a mi apostoli áldásunkkal.

EGYHÁZATYÁK A SZERETETRŐL

A lélek szépsége a szeretet (Szent Ágoston: Homília János 1.lev.9)

Lelkünket, testvéreim, a bűn teszi rúttá, de ha szereti az Istent, szépé lesz. Hol a szeretet, amely a szerető embert szépé teszi? Isten mindig szép, sohasem rút, sohasem változik. Ő, az Örökszép, először szeretett minket. És kik iránt mutatott nagyobb szeretetet, mint éppen a rútak és a korcok iránt? De nem azért szeretett minket, hogy meghagyjon rútságunkban, hanem hogy átváltoztasson, és rútságunkat szépséggé tegye. Hogyan leszünk szépé? Azzal, hogy szeretjük Azt, aki mindig szép. Abban a mértékben, amelyben ez a szeretet növekszik benned, növekszik szépséged. A szeretet a lélek szépsége. „Szeretjük Őt, mert Ő előbb szeretett minket.” Hallgass Pál apostolra: „Isten azonban azzal bizonyítja irántunk való szeretetét, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus meghalt értünk” (Róm 5,8), az igaz az igaztalanokért, a szép a rútakért.

A szeretet látható alakja (uo. 7.10)

„Szeretet az Isten” (1Jn 4,9). Milyen a szeretet látható alakja? Milyen a formája? Milyenek a körvonalai? Milyen a lába, keze? Senki sem tudja megmondani. De van lába: ez vezet az Isten házába. Van keze: ez nyúl segítő jóssággal a szegények felé. Van szeme: ezzel ismeri meg a rászorulókat. Van füle: erről mondja az Úr: „akinek füle van a hallásra, hallja meg!” (Lk 8,8) Ezeket a testrészeket nem választja szét a fizikai tér, hanem akiben szeretet van, az lelkében mindezt egyszerre fogja fel. Lakjál tehát tartósan Benne, és Ő benned lakik; maradj Benne, és Ő benned marad!

Miért álltok fel és tapsoltok, mikor a szeretetet magasztaljuk? miért helyeztek és dicsérték? Mi szépet mutattam nektek? Talán művészi festményt tartottam szemetek elé? Talán aranyat és ezüstöt? Vagy drágakövet a tárnák-ból? Mi hasonlót mutattam nektek? Talán megváltozott arcom, amíg beszéltem? Ugyanabban a testben, ugyanabban az alakban vagyok, mint mikor bejöttem, és ti is ugyanabban az alakban vagytok. Én dicsérem a szeretetet, és ti megtapsoltok. Biztos vagyok, hogy semmiféle változást nem láttatok. De amint most örültök, hiszen hangosan fejezték ki érzelmeiteket, ugyanígy törekedjete, hogy ez a szeretet és öröm mindig megmaradjon bennetek.